

Пројекат: „Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу“

Пакети подршке градовима и општинама (ППО)
– опис пакета, процес и критеријуми селекције

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

Садржај

Увод	1
О пакетима подршке градовима и општинама (ППО)	2
Типови пакета и период имплементације	2
ОПИСИ ПАКЕТА ПОДРШКЕ (ППО)	4
ППО – Припрема локалног плана за управљање отпадом	4
ППО – Заштита квалитета ваздуха	4
ППО – Смањење ризика од катастрофа	5
ППО – Подршка женском предузетништву	6
ППО – Подршка социјалном предузетништву	7
ППО – Локални економски развој	8
ППО – Родна равноправност	8
Захтеви и критеријуми одабира ЛС за подршку кроз пакете подршке	10
Начин подношења пријава за доделу пакета подршке	11
Рок за подношење пријава за пакете подршке	11
Документа за пријављивање	11

УВОД

Пројекат „Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу“ финансира Влада Шведске и реализује Стална конференција градова и општина - Савез градова и општина Србије (СКГО) уз стратешку подршку Шведске асоцијације локалних власти и региона (САЛАР). Предвиђено трајање Пројекта је шест година, од јула 2022. до јуна 2028. године.

Циљ пројекта је да створи услове да градови и општине у Србији постану ефикаснији у пружању инклузивних и квалитетнијих услуга свим мушкарцима, женама, децацима и девојчицама, уважавајући принципе родне равноправности, одрживости, приступа заснованог на људским правима и анализе засноване на доказима. Активности пројекта спроводиће се у складу са стандардима ЕУ, националним законодавством и јавним политикама.

Ослањајући се на резултате и искуства из претходних фаза, пројекат усредсређује своје активности на пружање подршке јединицама локалне самоуправе (ЈЛС) у четири области:

- Животна средина
- Локални економски развој
- Смањење ризика од катастрофа
- Родна равноправност

У овим тематским областима, пројекат ће спроводити три процеса у циљу постизања очекиваних резултата:

- Непосредна подршка одабраним ЈЛС кроз успостављени концепт општинских пакета подршке
- Развој капацитета кроз обуке и организацију догађаја
- Заступање интереса ЈЛС.

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

О ПАКЕТИМА ПОДРШКЕ ГРАДОВИМА И ОПШТИНАМА (ППО)

Пакет подршке представља скуп активности прилагођен локалним потребама и креиран тако да помогне изабраним локалним самоуправама у решавању конкретног проблема или остварењу одређеног циља. Ови пакети ће помоћи локалним властима у подизању нивоа ефикасности рада, унапређењу капацитета и пружању услуга на иновативан, ефикасан и одржив начин, у складу са ЕУ стандардима.

Пакети подршке обухватају непосредан ангажман стручњака, обуке, радионице, као и друге видове подршке градовима и општинама у једној од четири понуђене тематске области: Заштита животне средине, Локални економски развој, Смањење ризика од катастрофа и Родна равноправност. У оквиру пакета подршке посебна пажња ће бити посвећена међусекторским аспектима – европским интеграцијама, родној равноправности, укључујући и унапређење транспарентности и борбу против корупције.

Пакети подршке не предвиђају било какву финансијску подршку изабраним локалним самоуправама.

ТИПОВИ ПАКЕТА И ПЕРИОД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ

Пакет подршке - припрема локалног плана за управљање отпадом	Број ЈЛС које ће добити подршку: 2 Трајање пакета подршке – 12 месеци Почетак имплементације пакета подршке: 1. децембар 2025.
Пакет подршке - заштита квалитета ваздуха	Број ЈЛС које ће добити подршку: 1 Трајање пакета подршке – 12 месеци Почетак имплементације пакета подршке: 1. децембар 2025.
Пакет подршке – смањење ризика од катастрофа	Број ЈЛС које ће добити подршку: 4 Трајање пакета подршке – 12 месеци Почетак имплементације пакета подршке: 1. децембар 2025.
Пакет подршке – родна равноправност	Број ЈЛС које ће добити подршку: 3 Трајање пакета подршке – 12 месеци Почетак имплементације пакета подршке: 1. децембар 2025.
Пакет подршке – подршка женском предузетништву	Број ЈЛС које ће добити подршку: 1 Трајање пакета подршке – 12 месеци Почетак имплементације пакета подршке: 1. децембар 2025.
Пакет подршке – подршка социјалном предузетништву	Број ЈЛС које ће добити подршку: 1 Трајање пакета подршке – 12 месеци Почетак имплементације пакета подршке: 1. децембар 2025.

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

Пакет подршке – подршка локалном економском развоју	Број ЈЛС које ће добити подршку: 2 Трајање пакета подршке – 12 месеци Почетак имплементације пакета подршке: 1. децембар 2025.
--	--

У циљу реализације пакета подршке, локална самоуправа ће обезбедити неопходне услове, укључујући доступност запослених, одговарајући простор за реализацију активности и одредити координатора за редовну комуникацију са пројектним тимом.

ОПИСИ ПАКЕТА ПОДРШКЕ (ППО)

ППО – Припрема локалног плана за управљање отпадом

Циљ ППО:

Пакет подршке за припрему локалног плана управљања отпадом (ЛПУО) има за циљ да пружи подршку локалним самоуправама у припреми плана, у складу са релевантним стратешким и законодавним оквиром који се односи на процес припреме планова управљања отпадом као и укључивања грађана и свих заинтересованих страна у овај процес. Такође, крајњи циљ овог пакета је припрема јасног ЛПУО који је лак за коришћење и разумевање широј јавности.

Пакет подршке је конципиран тако да ЛПУО одговара локалним потребама и капацитетима у погледу управљања отпадом. ЛПУО укључује увођење или унапређење примарне селекције отпада на локалном нивоу, укључујући све заинтересоване стране и кориснике да оцене задовољство пруженим комуналним услугама у овој области са предлозима за унапређењем.

Финалан производ је поред припреме ЛПУО, израда скраћене верзије овог документа са прегледним и јасним кључним информацијама у овој области. Скраћена верзија ЛПУО је лако употребљива у сврхе планирања и спровођења активности и што је још важније лако читљива за све заинтересоване стране и ширу јавност.

Преглед најважнијих активности:

1. Припрема ЛПУО:

- Анализа стања ЈЛС у области управљања отпадом;
- Укључивање аспекта РР и људских права;
- Укључивање корисника и свих заинтересованих страна у процес припреме ЛПУО;
- Испитивање задовољства корисника комуналним услугама;
- Финални нацрт ЛПУО спреман за усвајање на локалној скупштини

2. Припрема скраћене верзије ЛПУО.

ППО – Заштита квалитета ваздуха

Циљ ППО:

ППО за заштиту квалитета ваздуха фокусираће се на развој, прилагођавање и спровођење поступака на локалном нивоу који ће довести до смањења загађења ваздуха. Овај ППО има специфични значај за унапређење квалитета ваздуха на локалном нивоу, узимајући у обзир да тренутно не постоје ажурни подаци о категоријама извора загађења на локалном или националном нивоу, а све емисије су засноване на проценама. У том смислу кроз реализацију ППО предвиђа се израда локалног катастра индивидуалних ложишта (домаћинства индивидуалног становања, стамбене зграде са и без котларнице, приватни објекти са котларницама и др.) у урбаној зони изабране јединице локалне самоуправе. Претпоставка је да би катастар појединачних ложишта могао да реши многа актуелна питања која се односе на просечну потрошњу енергије по објекту (уређају), као и загађење ваздуха са појединачних ложишта. Улазни параметри представљаће поуздане показатеље за предузимање мера за смањење загађења ваздуха, смањење потрошње енергије и повећање ефикасности коришћења уређаја за сагоревање у домаћинствима, зградама

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

и приватним објектима. Јединица локалне самоуправе би на основу катастра била у могућности да (стратешки) усмерава дугорочне активности подршке за унапређење енергетске ефикасности у стамбеном сектору и на тај начин значајно утиче на побољшање квалитета живота на локалном нивоу.

Преглед најважнијих активности:

1. Анализа извора загађујућих материја и стања у сектору становања
2. Формирање катастра загађивача
3. Припрема одлука
4. Формирање критеријума на основи којих се додељује помоћ
5. Припрема одлука и процедура о ко-финансирању пројеката енергетске ефикасности, обновљивих извора и других мера које утичу на смањење емисија загађујућих материја из домаћинства

ППО - Смањење ризика од катастрофа

Циљ ППО :

Пакет подршке за унапређење управљања ванредним ситуацијама на локалном нивоу има за циљ да ојача капацитете локалних самоуправа за деловање пре, у току и након ванредних ситуација.

Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама уређује ову област пратећи међународна стратешка документа пре свих Сендаи оквир за смањење ризика за период 2015-2030. Поред овог кровног закона, значајни су и други закони који уређују ову област и олакшавају деловање локалних самоуправа у ванредним ситуацијама: Закон о обнови након елементарне и друге непогоде, Закон о добровољном ватрогаству, Закон о планском систему.

Значајна подршка локалним самоуправама биће пружена у процесу усклађивања њиховог поступања са релевантним законским оквиром који се односи на изградњу система смањења ризика од катастрофа. Пратећи законска решења, гради се систем који треба да надомести мањак капацитета и ресурса у појединим локалним самоуправама, систем који подстиче међуопштинску сарадњу у области у којој административне границе локалних самоуправа немају толики значај када дође до ванредне ситуације.

Пакетом подршке ће се поспешити формирање и функционисање јединица цивилне заштите опште намене, обучавање повереника цивилне заштите, укљученост грађана, локалне заједнице и рањивих категорија становништва у процесе превенције и смањења ризика од катастрофа.

Преглед најважнијих активности:

1. Ревизија и унапређење документације у систему смањења ризика од катастрофа:

- процене ризика/угрожености;
- плана заштите и спасавања;
- плана смањења ризика;
- свих докумената везаних за систем цивилне заштите;
- свих докумената везаних за организацију и функционисање штабова за ванредне ситуације.

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

2. Укључивање грађана и локалне заједнице у процес израде процене ризика и планова заштите и спасавања обухвата следеће интервенције:

- подршка организовању и спровођењу радионица/састанака/трибина са грађанима како би допринели јачању система смањења ризика од катастрофа, пре свега у изради документације у систему смањења ризика од катастрофа;
- подршка организовању укључености осетљивих/рањивих категорија становништва у процесе израде документације у систему смањења ризика од катастрофа (деца, стари, инвалиди, мањине);

3. Јачање система цивилне заштите (ЦЗ) обухвата следеће интервенције:

- јачање капацитета одељења за ванредне ситуације у одабраној ЈЛС организовањем обука/радионица из области смањена ризика од катастрофа;
- подршка одељењу за ванредне ситуације у припреми и извођењу обука за јединице ЦЗ опште намене;
- подршка одељењу за ванредне ситуације у припреми и извођењу обука за поверенике ЦЗ.

ППО – Подршка женском предузетништву

Циљ ППО:

Пакет подршке женском предузетништву има за циљ да подржи локалне самоуправе у развоју докумената локалне политике и спровођење мера који подржавају економско оснаживање жена и женско предузетништво како би утицали на смањење сиромаштва и подржали инклузивну тржишну економију.

Документи локалне политике у којима је могуће дефинисати подршку женском предузетништву су следећи: Локални план запошљавања / Програм за локални економски развој / Програм за подршку пољопривреди / Програм за туризам.

Инструменти које јединице локалне самоуправе имају на располагању за подстицање женског предузетништва имају упориште у Закону о улагањима који предвиђа да мере за подстицање конкурентности укључују и прописивање локалних подстицаја и подстицаја на основу локалних стратешких докумената. Такође, у Закону се наводи да локална самоуправа, између осталог, доноси и спроводи програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности на одржавању постојећих и привлачењу нових инвестиција и побољшава опште услове пословања.

Преглед најважнијих активности:

1. Израда анализе која обухвата тренутну ситуацију у ЈЛС на тему женског предузетништва
2. Организовање обука за представнике ЛС на теме женско предузетништво, родна равноправност, људска права, инклузивна економија, смањење сиромаштва и женско предузетништво
3. Организовање обука за будуће предузетнице (потенцијалне теме обука: финансијска писменост, развој пословног плана, управљање и маркетинг)

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

4. Подршка ЈЛС у развоју или прилагођавању докумената локалне политике у складу са женским предузетништвом и то:

- Програм за локални економски развој
- Локални план запошљавања

Уколико ЈЛС има већ развијен Програм за ЛЕР и Локални план запошљавања, подршка ће бити усмерена ка измени и прилагођавању ових планова у циљу подршке женском предузетништву. Уколико је одабрана ЈЛС нема програме, подршка ће бити усмерена ка развоју у циљу подршке женском предузетништву.

Уколико постоји потреба, подршка ће бити пружена једној ЈЛС за измену и прилагођавање у циљу подршке женском предузетништву, следећих планова:

- Програм подршке пољопривреди и руралном развоју
- Програм развоја туризма

ППО – Подршка социјалном предузетништву

Циљ ППО:

Пакет подршке социјалном предузетништву има за циљ да подржи локалне самоуправе у развоју докумената локалне политике и спровођењу мера које унапређују развој социјалних предузећа, подстичу запошљавање и социјалну инклузију, те доприносе изградњи одрживе и инклузивне економије. На овај начин локалне самоуправе могу да унапреде конкурентност, подрже најосетљивије групе и допринесу смањењу сиромаштва.

Развој и подршка социјалном предузетништву у Србији ослањају се на више закона и стратешких докумената који дају локалним самоуправама простор да уведе мере и програме у овој области. Најважнији је Закон о социјалном предузетништву, који први пут системски уређује положај социјалних предузећа и предвиђа мере њихове подршке. Допуну овог оквира чини Закон о социјалној заштити, који омогућава да локалне самоуправе развијају услуге у заједници у сарадњи са социјалним предузећима, као и Закон о запошљавању, који предвиђа креирање локалних мера активне политике запошљавања у које се могу укључити и социјална предузећа. Поред тога, Закон о локалној самоуправи и Закон о улагањима пружају основу да локалне самоуправе кроз програме локалног економског развоја, подстицаје и инвестиционе мере подрже и социјалне иницијативе.

Од стратешких докумената, кључна је Стратегија развоја социјалног предузетништва 2022–2027, која дефинише циљеве и механизме за јачање сектора, док Национална стратегија запошљавања и Национална стратегија социјалне заштите препознају социјална предузећа као инструмент за веће запошљавање и социјалну инклузију. Локалне самоуправе, кроз своје локалне планове запошљавања и програме економског развоја, имају могућност да ове националне приоритете преведу у конкретне мере на локалном нивоу.

Преглед најважнијих активности:

1. Израда анализе стања социјалног предузетништва у ЈЛС (укључујући препоруке и моделе за подршку социјалним предузећима).
2. Деск анализа и мапирање предузећа и предузетника који послују у области социјалног предузетништва, испитивање представника привредног сектора путем интервјуа и упитника.
3. Мапирање кључних актера у систему и организација у ланцу вредности.

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

4. Организовање обука за запослене на тему социјалног предузетништва.
5. Подршка у спровођењу локалних информативних кампања о значају и потенцијалима социјалног предузетништва.
6. Подршка ЛС у изради програма запошљавања са дефинисаним мерама за подршку социјалном предузетништву.
7. Развој модела подршке социјалним предузећима и услуга намењених запосленима у тим предузећима.

ППО – Локални економски развој

Циљ ППО:

Пакет подршке локални економски развој има за циљ да подржи локалне самоуправе у јачању капацитета запослених у јединицама локалне самоуправе на пословима локалног економског развоја, посебно у области организације и функционалности.

Локални економски развој, пре свега се ослања на Закон о локалној самоуправи, Закон о улагањима, Закон планском систему и друге законе који покривају сваку специфичну област која се тиче локалног економског развоја од комуналних делатности до инфраструктурног улагања. Познавање, ефикасна и ефективна примена регулаторног оквира су кључни за запослене у јединицама локалне самоуправе који се баве локалним економским развојем.

Од стратешких докумената, кључна је Стратегија малих и средњих предузећа као и Стратегија запошљавања, Стратегија реформе јавне управе и Програм за реформу система локалне самоуправе, који дефинишу циљеве и у области локалног економског развоја.

Као и у случају социјалног предузетништва градови и општине, кроз своје локалне планове запошљавања и програме економског развоја, имају могућност да ове националне приоритете преведу у конкретне мере на локалном нивоу.

Преглед најважнијих активности:

1. Обука на основном нивоу запослених у канцеларијама за локални економски развој о организационим и функционалним аспектима примене ЛЕР-а
2. Детаљна анализа економске ситуације на локалном нивоу
3. Функционална анализа локалне управе у вези са локалним економским развојем
4. Обука запослених на основу потреба из функционалне анализе
5. Подршка локалним самоуправама да развију локалне политике за локални економски развој.

ППО – Родна равноправност

Циљ ППО:

Пакет подршке за унапређење родне равноправности и увођење родно-одговорног буџета има за циљ да пружи подршку локалним самоуправама да своје поступање ускладе са законодавним и стратешким оквиром који се односи на равноправност полова и подједнако учешће мушкараца и жена у процесима одлучивања.

Бројним законима као што су Закон о локалној самоуправи, Закон о буџетском систему, Закон о родној равноправности и други установљавају се обавезе које се односе на развој активне политике једнаких могућности у свим областима друштвеног

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

живота. Политика једнаких могућности подразумева равноправно учешће полова у свим фазама планирања, доношења и спровођења одлука које су од утицаја на положај жена и мушкараца.

Закон о буџетском систему такође прописује обавезу поступног увођења родно одговорног буџетирања. Овај пакет подршке припремљен је тако да јединицама локалне самоуправе пружи подршку у испуњавању законских обавеза.

Преглед најважнијих активности:

1. Подршка у припреми аката о оснивању тела/одређивању лица за РР
2. Подршка у припреми извештаја о остваривању РР и припрема плана за управљање ризицима од повреде принципа родне равноправности
3. Интегрисање родне перспективе у процес израде буџета, што укључује:
 - Припрему и доношење Плана поступног увођења Родно одговорног буџетирања у складу са законским оквиром до 31.3. текуће године за ту годину, којим се дефинише број програма и директних и индиректних буџетских програма који су обухваћени за текућу годину, као и одговорна лица
 - Обука и одржавање индивидуалних консултација (менторски рад) са задуженим актерима (доносиоци одлука, запослени у ЛС, представници институција директних и индиректних буџетских корисника и заинтересована јавност), односно пружање подршке радној групи сачињеној од директних и индиректних буџетских корисника у процесу израде родно одговорног буџета (дефинисање родно одговорних циљева и индикатора у најмање 5 буџетских програма)
4. Израда Локалног акционог плана за родну равноправност, што укључује:
 - Припрему методологије и развијање упитника за истраживање стања РР у ЈЛС и одржавање фокус група са различитим категоријама жена као и са представницима надлежних институција, обраду података из фокус група и упитника
 - Подршку приликом дефинисања мера, садржаја и финалног текста Локалног акциона плана за родну равноправност

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

ЗАХТЕВИ И КРИТЕРИЈУМИ ОДАБИРА ЛС ЗА ПОДРШКУ КРОЗ ПАКЕТЕ ПОДРШКЕ

Формални критеријуми:

- Једна ЛС може да се пријави **само за један од понуђених пакета** подршке у складу са својим потребама
- Пријавни формулар мора бити исправно попуњен и благовремено поднет
- Уз пријавни формулар прилаже се и изјава о сагласности коју потписује градоначелник/ председник општине (као гарант подршке градског/ општинског руководства имплементацији ППО).

Пријавни формулар мора садржати податке о руководиоцима и стручним радницима који ће бити ангажовани на одабраном пакету подршке, њихове позиције и формалне квалификације, као и ниво познавања енглеског језика (разуме/говори).

Критеријум избора:

- Пожељно је да ЛС има одговарајући плански документ као основ за деловање у области подршке за коју аплицира, односно изабрана тема за ППО треба да има упориште у одговарајућем планском документу (План развоја и/или секторски плански документ везан за поље очекиване помоћи)
- Добро аргументовани основи за одабир ЛС везани за: 1) опште податке, основ и разлоге за аплицирање 2) капацитете ЛС и посвећеност раду у оквиру пакета подршке 3) очекиване ефекте подршке и одрживост
- Уколико је потребно (у случају да горе наведени критеријуми не дају довољно јасан разлог за избор једног града/општине у односу на друге) користиће се и:
 - критеријум равномерне географске заступљености
 - критеријум укључивања градова/општина према степену развијености
 - критеријум укључивања градова/општина са националним мањинама
 - капацитет ЛС да искуства и знања стечена у оквиру пакета подршке пренесе на градове и општине у окружењу.

Евалуациони одбор има право да затражи додатна објашњења и доказе за ставове исказане у пријавним формуларима.

Уколико селекциона комисија процени да је неопходно, биће одржани кратки интервјуи од 30 минута онлине са апликантима који уђу у ужи круг.

Критеријуми за оцењивање	Макс. бр. бодова	Секција у пријавном формулару
Релевантност пријаве	20	3
Очекивани ефекти и одрживост	25	4

Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу

НАЧИН ПОДНОШЕЊА ПРИЈАВА ЗА ДОДЕЛУ ПАКЕТА ПОДРШКЕ

Пријавни формулар треба да буде попуњен, потписан и печатиран од стране градоначелника/председника општине на прописаном обрасцу.

Пријавни формулари за пакете подршке могу се преузети са интернет презентације Сталне конференције градова и општина – [ПРИЈАВНИ ФОРМУЛАРИ](#).

Изјава о сагласности треба да буде попуњена, потписана и печатирана од стране градоначелника/председника општине на прописаном обрасцу. Изјава о сагласности може се преузети на следећем линку - [ИЗЈАВА О САГЛАСНОСТИ](#).

Документација за подношење пријаве доставља се електронским путем.

Скенирану, потписану и печатом оверену документацију за подношење пријава доставити на konkursi@skgo.org.

У наслов електронске поште (subject) треба уписати: "Пријава на конкурс за пакете подршке у оквиру пројекта: Одрживе и инклузивне услуге на локалном нивоу".

РОК ЗА ПОДНОШЕЊЕ ПРИЈАВА ЗА ПАКЕТЕ ПОДРШКЕ

Крајњи рок за достављање пријава је **20. октобар 2025. године, до 16 часова**.

Благовременост доставе пријаве доказује се датумом и временом слања електронске поште.

НЕБЛАГОВРЕМЕНЕ И НЕПОТПУНЕ, ОДНОСНО ПРИЈАВЕ КОЈЕ СТИГНУ НАКОН РОКА ЗА ПОДНОШЕЊЕ НЕЋЕ СЕ УЗЕТИ У РАЗМАТРАЊЕ.

Пријаве се подnose на српском језику.

ДОКУМЕНТА ЗА ПРИЈАВЉИВАЊЕ

- Пријавни формулар
- Изјава о сагласности